

[Alptekin DURSUNOLU](#)

Riyad-Tahran kutuplamasında Suudilerin yanında duran Kahire, Suriye ve Hizbullah konusunda Suudilerle mesafeli durmaya zen gösterirken Ankara'nın Suudilerle mesafeli oldu herhangi bir sorun gzkmyor

slam birlii Örgütü'nün stanbul'da yapılan 13. zirve toplantısında alınan kararlar, bu örgütün adeta fiili olarak 'Suudi birlii Örgütüne' dönütünü gösterdi

Körfez birlii Örgütü'nün doal lideri olan Suudi Arabistan'n 10 Mart'ta Arap Birlii'ne, 15 Nisan'da da slam birlii örgütüne kendi kararların dikte edebilecek bir nüfuz kazanabilmesi hiç kucusuz Riyad açsından çok büyük bir diplomatik zafer

Çünkü Körfez birlii Örgütü'nün, Arap Birlii'nin ve slam birlii Örgütü'nün ilevsellii tartmal olsa da Suudi Arabistan, dorudan kendi çkarların ilgilendiren politikaların artk bu örgütlerin karar haline getirebiliyor Örnein 2011'den balamak üzere Yemen ve Bahreyn'e yönelik her müdahale, dorudan Riyad'n çkarlarıyla ilgili bir meseleyken Körfez birlii Örgütü çats altında yapılan bu müdahaleler, BM nezdinde de meru sayılan eylemlere dönütürülebildi

Benzer ekilde Hizbullah'n terör örgütü listesine alınması da yalnızca ve dorudan Suudi Arabistan'n tutumunu yansıyordu; ancak bu karar da önce Körfez birlii Örgütü'ne ardından da 10 Mart'ta Arap Birlii'ne onaylatıldı

Suudi Arabistan'n dorudan kendi çkarların ilgilendirdii halde slam birlii Örgütü'nün stanbul'da yapılan 13. zirve toplantısında 57 slam ülkesinin karar haline getirilen hususlar unlar

Hizbullah: Suriye, Bahreyn, Kuveyt ve Yemen'deki terörist faaliyetlerde bulundu, terörist hareketleri 1-ve gruplar destekledi, üye ülkelerin güvenliğine ve istikrarına zarar verdi gerekçesiyle knand

Yemen: Suudi Arabistan tarafından desteklenen Mansur Hadi'nin temsil ettiği anayasal düzen 2-desteklendi

Sudan: Yemen sava için Suudi koalisyonuna asker veren Sudan'n d borçlarının silinmesi için 3-uluslararası topluma; Sudan' teröre finansal destek veren ülkeler listesinden çıkarması için de ABD'ye çar yapıld. Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin Sudan Cumhurbaşkanı Ömer el-Beir hakkındaki karar ve suçlamalar, Sudan'n iç ilerine müdahale olarak nitelenip reddedildi. Mahkeme kararının kalcı olarak [yürürlükten kaldırılması çarsında bulunuldu].1

ran: Suudi Arabistan'n iç ilerine müdahale etmekle suçlanan ran'n, bölge ülkeleri ile Bahreyn, Yemen, 4-Suriye ve Somali gibi üye ülkelerin içilerine müdahalesinden ve teröre desteğini sürdürmesinden üzüntü [duyulduu bildirildi].2

Suudilerin Körfez birlii Örgütü'ndeki liderlii

Kendi bölgesinin en büyük ülkesi olarak Körfez birlii Örgütü'nün doal lideri olan Suudi Arabistan'n bu örgütteki tek rakibi Katar'd

Umman'n bamsız, Kuveyt'in her zaman güçlüden yana olan dengeli tutumu, Birleik Arap Emirlikleri ile Bahreyn'i her zaman yanında bulan Suudi Arabistan' Katar'a karşı her zaman üstün kıyordu

Katar'n Arap Baharı'ndaki bamsız liderliğinden dolayı ABD tarafından oyundan alınması, Suudilerin bu örgütteki liderliğini pekitirmekle kalmadı; Arap Birlii'nde de belirleyici olmasının yolunu açtı

Suudilerin Msr'la ilişkileri ve Arap Birlii'ndeki liderlii

Suudi Arabistan' Arap Birlii'nin liderliğine tayan süreç, aslında çok ironik bir ekilde en önemli Arap rakibi

.olan Katar sayesinde balad

Çünkü Katar ve Türkiye liderliindeki Arap Bahar, Msr'n Arap dünyasındaki tarihsel liderliini zayıflatt. Katar ve Türkiye'nin Msr üzerindeki nüfuzuna son veren Suudi Arabistan destekli 2013 darbesi ise Suudileri .adeta Msr'n 'patronu' haline getirdi

Msr'n Yemen savana asker vermemesi ve gerek Suriye konusunda, gerekse Hizbullah'n terör örgütü ilan edilmesi hususunda farklı düşünmesi,^[3] Suudilerin Msr üzerinden Arap Birlii'ne lider olmasın .engellemedi

Zira 10 Mart'taki Arap Birlii toplantısında "srail'in adam" olarak nitelenen Hüsnü Mübarek'in son Dileri Bakan Ahmed Ebulgeyt'in Arap Birlii genel sekreterliine seçilmesi ve Hizbullah'n terör örgütü ilan .edilmesi, Msr'n deil Suudilerin kararıyd

Suudilerin Türkiye ile ilişkileri ve slam birlii Örgütü'ndeki liderlii

Suudiler, Kahire'de Arap Birlii'nin fiili liderliine Msr sayesinde kavurken, İstanbul'da slam birlii .Örgütü'nün fiili liderliine de Türkiye sayesinde tand

Çünkü Ankara ile Riyad arasındaki çelikler, Kahire ile Riyad arasındaki çeliklerden çok daha keskin .olmasna rağmen, Suudiler Msr'la kurduu ilikinin bir benzerini Türkiye ile de kurmay baard

Zira Türkiye, bölgesel liderliini Suudilerin destekledi Msr'daki 2013 'darbesi' sebebiyle kaybetmişti; ancak bu darbe yüzünden bata Msr olmak üzere tüm müttefikleriyle ilişkilerine zarar verme pahasına "deerli .yalnz!" seçse de Suudileri asla yalnız bırakmad

Müslüman Kardeler'e yönelik mesafeli tutumlar sebebiyle Batılar suçlamasına rağmen, onlar terör örgütü .ilan eden Suudilere en küçük bir eleştiri bile yapmad

Pakistan ve Lübnan bile Suudi kralın oğlu Muhammed bin Salman'ın bir sabah namaz sonrasında kurduu 34 üyeli 'slam Ordusu'nda yer aldn basından öğrendiini açıklarken, Türkiye, bu orduyu desteklemekte .tereddüt etmedi

Özetle Yemen, Irak ve Suriye konularında Suudi yetkililerin diliyle ran' suçlayan^[4] Ankara'nın Suudi .önceliklerine verdiği destek, bu önceliklere Msr'n verdiği destekten çok daha fazla oldu

Suudilerin liderlik srr

Suudi Arabistan'a özgü önceliklerin Arap Birlii'nin ya da slam birlii Örgütü'nün karar haline gelmesi, sadece Msr ve Türkiye faktörleriyle izah edilemeyebilir. Ancak u etkenler, ran' yalnızlatmaya çalışan .Suudilerin srail'e geni manevra imkanı sunan bölgesel liderliini pekitiriyor

Suriye, Irak ve Yemen konularında mezhebi renk verilerek keskinleştirilen Suudi Arabistan-ran 1- .kutiplamas

.Türkiye ve Msr gibi iki büyük bölge ülkesinin çok bariz bir ekilde Suudi nüfuzu altında bulunması 2- Kendini mevcut kutuplamaların dnda tutmaya çalışan Umman, Cezayir, Tunus gibi bölge ülkelerinin 3- .bamsız rolleriyle mevcut dengeyi bozabilecek güce sahip olamamaları

Riyad-Tahran kutuplamasında Suudilerin yanında duran Kahire, Suriye ve Hizbullah konusunda Suudilerle mesafeli durmaya özen gösterirken Ankara'nın Suudilerle mesafeli olduğu herhangi bir sorun .gözüküyor

Belki de bundan dolayı ran'daki hükümet yanlısı ekrvend gazetesi, slam birlii Örgütü'nde ran ve .Hizbullah'a yönelik kararlar "Türkiye ve Arabistan'ın ran'a yönelik ortak komplosu"^[5] diye okuyor